

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 21.16 - 18.03.2021, 16.00

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Ilmari
Sukunimi	Nalbantoglu
Sähköposti	ilmari.nalbantoglu@alli.fi
Organisaatio	Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Yhteenveto:

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa. Allianssi kannattaa Liikasen ryhmän raportin mukaista mallia 3.

Olellaiset viestimme mallin toteutukseen ovat:

- Rahoitus tulee turvata myös valmistelukaudella eli vv. -22-24.
- Kansalaistoiminnan rahoituksen tulee olla vakaata jatkossakin
- Edunsaajien tulee olla selkeästi valmistelussa mukana

Perustelut

Liikasen ryhmän ensisijainen suositus (malli 3) purkasi rahapelaamisen ja nuorisotyön rahoituksen välistä kytköstä. Raportin mukaan: "Tässä vaihtoehdossa rahapelitoiminnan tuotto siirretään kokonaisuudessaan yleisiin budjettivaroihin siten, että siirtymäajan jälkeen nykyisten rahapelitoiminnan tuoton käyttökohteiden menotason suuruusluokka vastaa vähintään arvioitua tuoton tasoa"

Kannatamme tämän mallin mukaista kytköksen purkamista. Tähän meillä on kolme keskeistä perustetta: rahoitusperuste, asiaperuste ja hallinnollinen peruste:

Rahoitusperuste: nykyjärjestelmällä rahapelitoiminnan tuoto eivät riitä rahoitettujen toimialojen, mukaanlukien nuorisotyö, tarpeeseen. Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys ja tarve eivät ole vähentyneet, vaikka rahapelitoiminnan tuotot ovat vähentyneet ja pysyvät nykytilan mukaan vähentyneellä tasolla. Olellaisia syitä, miksi nuorisotyötä tarvitaan yhtä paljon kuin aiemminkin on koottu muistioomme alan yhteiskunnallisesta merkityksestä ja rahoitusvaihtoehdoista: <https://www.alli.fi/uutiset/muistio-nuorisovaltuustojen-yhteiskunnallinen-merkitys-ja-rahoitusvaihtoehdot>

Nuorisovaltuustolla on useita yhteiskunnallisia tehtäviä, joista keskeisiä ovat nuorisolaissakin todetun mukaisesti:

- edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia
- edistää nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa

- tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista
- tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa,
- edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista
- parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja

Näitä tehtäviä ei voida katsoa "hoidetuksi" nyt, kun rahoitus vähenee. Nuorisotyön merkitystä voi tulevina vuosina korostaa erityisesti kaksi valitettavaa kehityskulkua:

- 1) korona, joka on vaikuttanut nuoriin selkeästi olosuhteita heikentävästi, esimerkiksi opiskelun vaikeutuessa, työllisyyden heikentyessä muita ikäryhmiä enemmän ja sosiaalisten suhteiden vaikeutuessa;
- 2) laajempaan ja monisyisempään ilmiönä nuorten eriarvoistuminen ja nuorten elinolosuhteiden eriytyminen esimerkiksi liittyen sosioekonomiseen asemaan, terveyteen, sosiaalisiin suhteisiin, osaamiseen ja yhteiskunnallisiin valmiuksiin - esimerkiksi työelämävalmiuksiin.

Nämä seikat perustelevat sitä, että ylipäättään tarvitaan ratkaisu, jossa on mahdollista turvata nuorisotalouden rahoitus pitkäjärjestyksellä. Siten Liikasen ryhmän raportin vaihtoehdot 1 ja 2 karsiutuvat käytännössä pois, sillä niiden osalta ei ole näkymää turvattuun rahoitukseen. Malli 3 valikoituu malleista 3 ja 4 paremmaksi asiaperusteisesti ja valmistelu- tai hallintoperusteisesti.

Asiaperuste: nykyjärjestelmässä nuorisotalouden ja rahapelitoiminnan kytkös on keinotekoinen. Ei ole perusteltua, että nuorisotyötä rahoitetaan sitä enemmän/vähemmän mitä enemmän/vähemmän suomalaiset pelaavat rahapelejä. Liikasen ryhmän raportissa todetaankin: "Kun rahapeli tuotot ja edunsaajien rahoitus on teknisesti kytketty toisiinsa, rahapelihaittojen käsittely irrallisena edunsaajista sekä kansalaisyhteiskunnasta on vaikeaa, ellei mahdotonta." Rahapelihaitat ovat vakavasti otettava yhteiskunnallinen aihe, mutta niitä pitäisi pystyä käsittelemään irrallaan nykyisten edunsaajien rahoituksesta.

Hallintoperuste: Edellä kuvatusta syystä emme pidä olennaisena, että tällaista kytköstä jatketaan, mutta sen purkaminen tulee tehdä hallitusti: kyseessä on laaja noin 700 miljoonan euron kokonaisuus valtiontaloudessa. Se koskettaa kuutta eri toimialaa ja liittyy useisiin lakeihin. Näistä syistä siirros kerralla olisi hätäkohtainen, emmekä katso, että siirros mahdollistaisi riittävän nykyisten rahoitettujen toimialojen kuulemisen.

Näillä perusteilla riittävällä valmisteluajalla tehty siirtymä yleiskatteeseen budjettiin menojen ja tulojen osalta, eli Liikasen ryhmän esittämä malli 3, olisi katsoaksemme paras. Jos hallitus päätyy tähän ratkaisuun, katsomme, että on olennaista, että ratkaisussa toteutuvat seuraavat seikat:

- edunsaajien tulee olla osallisina valmistelussa
- rahoitus tulee turvata valmistelukaudella
- kansalaistoiminnan rahoitukseen tulee (yleiskatteellisuuden siirtymän jälkeen) löytää vakauttava mekanismi

Edunsaajien tulee olla osallisina valmistelussa: Asia koskee kaikkien nykyisten edunsaajien toiminnan edellytyksiä, joten niiden tulee olla vahvasti osallisia prosessissa, jossa järjestelmää uudistetaan.

Edunsaajien rahoitus tulee turvata valmistelukaudella: Liikasen ryhmän ensisijaisen ehdotuksen mukaisella valmistelukaudella 2021-2024 tulee turvata nuorisotalouden ja lähtökohtaisesti edunsaajien rahoitus. Nuorisotalouden yhteiskunnallinen tarve ja merkitys eivät ole laskeneet vaikka rahoitustilanne on heikentynyt.

Kansalaistoiminnan rahoituksen vakaudesta tulee tulevaisuudessakin huolehtia: Rahapelitoiminnan tuotoilla rahoittamisen vahvuus kansalaistoiminnan osalta on ollut, että se on luonut vakautta rahoitukselle ja mahdollistanut osaltaan kansalaistoiminnan autonomian. Erityisesti autonomisen kansalaistoiminnan periaate on tärkeä. Keinoina tulevaisuudessa vakauttamiselle voivat olla esimerkiksi vaalikautinen sopiminen tasosta, kansalaistoiminnan rahoituksen indeksi tai jokin hallinnollinen ratkaisu, joka luo puskurin rahanjaon ja poliittisen päätöksenteon väliin.

Myös Liikasen ryhmä on pohtinut raportissaan tarvetta kansalaistoiminnan rahoituksen vakauttamiselle. Raportin mukaan "edunsaajien ja kansalaisyhteiskunnan rahoituksen vakautta voitaisiin lisätä, mikäli rahoituksen mittaluokka voitaisiin määrittää yhtä vaalikautta pidemmäksi ajaksi."

Kaikkiaan suosittelemme jatkamista Liikasen ryhmän ehdottaman mallin 3 mukaisesti.

Lisätiedot: Ilmari Nalbantoglu, va. toiminnanjohtaja ☐
050 574 1112, ilmari.nalbantoglu@alli.fi ☐